Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 63 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 3, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 3-го КВІТНЯ 1997 р. Ч. 63 РІК CIV.

Л. КУЧМА Є ПРОТИ РОСІЙСЬКО-БІЛОРУСЬКОГО СОЮЗУ

Київ. — Президент Леонід Кучма скритикував заплановане об'єднання Росії і Білорусі, назвавши його „нонсенсом", що може зруйнувати СНД, повідомили засоби масової інформації.

„Якщо буде об'єднання — то буде механічне, оскільки швидкості розвитку в цих державах різні, погляди керівництва також, — сказав Л. Кучма на пресконференції. — Про спільну любов важко казати. Я проти таких об'єднань — це нонсенс. Це шлях до розвалу СНД".

Як відомо, президенти Росії і Білорусі, Борис Єльцин і Александр Лукашенко, мали укласти 2-го квітня, в першу річницю підписання між двома країнами угоди про утворення так званої Спільноти Суверенних Республік, союзний договір. 31-го березня Б. Єльцин схвалив текст договору, ігноруючи російських лібералів, які висловили побоювання, що інтеграція дасть можливість диктаторові А. Лукашенкові прийти до влади у Москві.

Л. Кучма, який традиційно утримувався від критичних заяв на адресу білоруського президента, сказав, що не схвалює дії А. Лукашенка щодо придушення свободи інформації у країні.

Нещодавно білоруська влада погрозила, що відбере у чужоземних журналістів кореспондентські права, якщо вони не перестануть виявляти упередження. Крім того, одному російському тележурналістові наказано виїхати з Білорусі до 31-го березня після того, як його позбавили акредитації.

На пресконференції Л. Кучма також висловив задоволення результатами недавньої вершинної наради СНД в Москві, зазначивши, що там перший раз почали рахуватися з інтересами Києва. Очевидно він мав на увазі те, що питання поділу Чорноморської фльоти було винесено за рамки широкомаштабного договору між Росією і Україною.

Л. Кучма підтвердив, що російський президент відвідає Україну в кінці травня або на початку червня. Як відомо, Б. Єльцин щонайменше шість разів відкладав свою поїздку до Києва.

В. Пинзеник хоче резиґнувати

Київ. — Віцепрем'єр-міністер з економіки Віктор Пинзеник, один з найбільш пристрасних прихильників економічних реформ, подав прохання про резиґнацію у зв'язку з тим, що парлямент до цього часу не прийняв бюджет на 1997 рік, повідомило 2-го квітня аґентство Ройтерс.

Згідно з асистентом Президента, В. Пинзеник у своєму резиґнаційному листі, скерованому на ім'я Леоніда Кучми, критикує Верховну Раду за зволікання у схваленні бюджету і пов'язаного з ним пакету податкових реформ. Покищо невідомо, чи Президент прийме резиґнацію віцепрем'єра, який є головним автором бюджету на 1997 рік.

Згідно з новою Конституцією, бюджет мав бути прийнятий до 1-го січня, однак парлямент, в якому домінують комуністичні депутати, тільки в квітні збирається його розглядати.

Очікується, що з прийняттям бюджету Уряд зможе зменшити заборгованість у платнях, а також отримає від Міжнародного валютного фонду 2.5-3 блн. дол. кредиту.

Віктор Ющенко, голова Національного Банку України, сказав, що дефіцит нового бюджету буде 5.8 блн. гривень або, згідно з підрахунками західних експертів, 4 відс. валового національного продукту.

Як відомо, В. Пинзеник був також одним з головних діючих осіб у запровадженні минулого року нової стабільної грошової одиниці — гривні. В наслідок реформ, за які він відповідав, інфляція значно зменшилася від 182 відс. у 1995 році до 39.7 відс. у 1996 році. Цього року інфляція, згідно з прогнозами, має впасти до 25 відс.

Хто керує Росією, той її грабує

Париж. — Авторитетна французька газета „Лє Монд" в числі з 29-березня, висвітлюючи події в Росії, пов'язані зі загальним страйком 27-го березня, оприлюднила також інформацію щодо розмірів особистого багатства прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна.

У цьому матеріялі, під заголовком „Прем'єр-міністер багатший, ніж пан Мирдок", між іншим, говориться: „Невмілий керівник, коли йдеться про кризу невиплат, яка нищить сьогодні Росію, Черномирдін виявився дуже спритним у нагромадженні особистого багатства, яке за чотири роки його перебування на чолі уряду збільшилося з 28 млн. до 5 блн. дол. Це стверджували директор ФБІ Луїс Фрі і колишній директор Сі-Ай-Ей Джан Дойч під час переслухань у Палаті Репрезентантів в питанні російської організованої злочинности, які відбулися 3-го квітня 1996 року. Колишній керівник російського газового велетня 'Газпром', який частинно приватизовано (40 відсотків акцій залишаються в руках держави) і який оцінюють на 80 блн. дол. (включно зі запасами газу, які становлять третину від світових), Черномирдін не зводить очей зі своєї 'газової імперії', де має солідний пакет акцій.

Маєтком щонайменше 5 блн. дол, колишній шеф 'Газпрому' обігнав пресового магната Руперта Мирдока (4 блн. дол.) білйонера Росса Перо (2.5 блн. дол.) і президента Сі-Ен-Ен Теда Тирнера (1.6 блн. дол.), згідно з експертизою журналу „Форбс" з 1994 року.

Розгніваний чутками про своє збагачення, В. Черномирдін відразу на другий день після повторного призначення на пост прем'єра в липні 1996 року пообіцяв депутатам Державної думи оприлюднити інформацію щодо власних фінансів. Однак від слів до діла не перейшов".

Цей матеріял з „Лє Монд" передрукувала московська газета „Ізвєстія". Її паризький кореспондент Юрій Коваленко з'ясував, що автором статті є спеціяліст в питаннях економіки Росії Марі Жего, а факти М. Жего взяв зі статті П'єра Лоррена, оприлюдненої в останньому числі впливового паризького квартальника „Політік Етранже".

Клопоти Білого Дому зростають

Вашінґтон. — У понеділок, 1-го квітня, Білий Дім признався, що найближчі співробітники та довірені особи президента Билла Клінтона, намагалися в 1994 році знайти високо прибуткову працю для Вебстера Габбелла, близького приятеля Президента після того, як він був змушений відійти з Департаменту юстиції через започатковане кримінальне слідство проти нього.

Серед тих, що намагалися допомогти В. Габбеллові були Томас МекЛарті, тодішній найближчий співробітник президента Б. Клінтона, Мікі Кентор, тодішній торговельний представник ЗСА, Ерскін Бовлс, теперішній шеф персоналу Білого Дому і Вернон Джордан, відомий вашінгтонський адвокат і близький приятель Б. Клінтона.

Ці найновіші відкриття значно поширили коло осіб з найближчого оточення Президента, котрі намагалися у критичному часі вайтворерського слідства незалежним прокуратором допомагати В. Габбеллові. Одначе серед всіх цих нових і не надто законних вчинків високопоставлених співробітників президента Б. Клінтона, Білий Дім намагається переконати всіх, що Президент і його дружина Гілларі Родгам-Клінтон про це нічого не знали та не були в цьому заангажовані.

Слідчі вайтвотерського незалежного прокуратора та конгресові комісії пробують тепер зясувати чи будь-які приходи, що їх після відходу з Департаменту юстиції в 1994 році В. Габбелл отримав, не були спробою знеохотити його співпрацювати з слідчими згаданої афери.

У НЮ ДЕЛІ, СТОЛИЦІ ІНДІЇ, в понеділок, 31-го березня закінчилась чотириденна вершинна конференція між Пакистаном та Індією над питаннями, котрі впродовж минулого пів століття були причиною непорозумінь, збройних сутичок і тероризму в обидвох країнах. Після багатьох годин розмов міністрів закордонних справ обидвох країн зазначили, що їхні розмови заторкнули такі спірні питання як Кашмір і цілий ряд військових і економічних проблем. Хоч на зустрічі не вирішено будь-яких питань, то все ж таки обидві сторони погодились, що найближчим часом зустрінуться знову для продовження розпочатого процесу порозуміння.

Світовий банк задоволений співпрацею з Україною

Київ (УНІАР). — Підсумки офіційної візити в Україну керуючого директора Світового банку було зроблено на пресконференції, що відбулася 27-го березня в клюбі Кабінету Міністрів України.

Як зазначив директор Кайо Кохвезер, в цілому Світовий банк задоволений співпрацею з Україною. Він вважає, що український Уряд вже заклав міцну основу для поліпшення економічного стану в Україні. Проте, потрібно якнайшвидше вирішити питання прийняття бюджету, реформування податкової системи та сектору державного управління. Вирішення цих проблем прискорить виплату Україні другої частини кредиту Світового банку. Крім фінансової підтримки, Світовий банк готовий надати технічну та експертну допомогу, основану на досвіді інших країн.

Голова Національної агенції України з реконструкції та розвитку Роман Шпек висловив впевненість у тому, що поживавлення співпраці зі Світовим банком сприятиме успішному реформуванню економіки України.

Академія пропонує створити єдиний орган управління АПК

Київ. — Як повідомила УНІАР, 27-го березня відбулися Загальні річні збори Української Академії Аграрних Наук. Розглядано підсумки діяльности академії за 1996 рік і накреслено напрямки праці науковців-аграрників в сучасних умовах.

Зазначалося, що 13 державних і 36 галузевих програм не охоплюють усіх напрямків виходу агропромислового комплексу з глибокої економічної кризи. Проведення аграрної реформи визначено як незадовільне. В Україні виникла проблема з продовольчим високобілковим зерном, нема ефективної дешевої технології утримання худоби.

Сьогодні випрацьовується національну програму розвитку тваринництва до 2005 та наступні роки, вже передано Урядові національну програму охорони грунтів на той самий період. Однак, найважливішим у вдосконаленні управління агропромисловим комплексом стануть пропозиції аграрників до Уряду про доцільність створення єдиного органу управління, який повинен об'єднати сільське господарство з усіма спорідненими галузями.

Президент радіокомпанії України зустрівся з громадою Ню Йорку

Ню Йорк (О. К.). — Перебуваючи коротко в ЗСА, президент Національної Радіокомпанії України Володимир Резніков зустрівся 6-го березня у вечірніх годинах з українською громадою Ню Йорку. Зустріч відбулася в приміщеннях Українського Народного Дому та відкрив її Євген Стахів, представивши присутнім цікавого гостя.

В. Резніков поінформував про стан передач в ефір в Україні та про зміни, які зайшли в останніх двох роках, коли відділено телебачення від радіових авдицій та створено Національну Радіокомпанію України, яка від того часу старається задоволити своїми програмами слухачів в Україні. Рішенням Верховної Ради тепер радіокомпанія є офіційним речником і вона офіційно зареєстрована.

Причиною відвідин її президента в ЗСА було в першу чергу, як він поінформував присутніх, підписання умови про передачі з України радієвих програм до цілоденної радіовисильні із ЗСА українською мовою, що саме розпочинає свою діяльність. Недавно призначений директор цієї передачі, що має з часом бути телерадіостанцією, мґр Ігор Длябога представив широкі пляни цього нового задуму, який почав діяти за ініціятивою „Етнік амерікен бродкестинґ" і має можливість при допомозі української громади стати важливим зв'язковим вузлом поміж Україною та ЗСА.

(Закінчення на стор. 3)

В Лінкольн Центрі відбудеться концерт-свято українського танцю та хорової музики „В поклін матерям"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Г. Колесса). — Найбільше багатство кожної діяспори — це її молодь, яка, інтегруючись в суспільства країн, в яких живе, повинна разом з тим продовжувати збереження традицій етнічної групи, з якої походить. „Ми повинні докласти усіх старань, щоб передавати наступним поколінням українців все те найкраще, чим багата наша спадщина, і тим самим допомогти їм глибше відчути свої коріння", — говорять гості нашої редакції, хореограф і керівник ансамблю українського танцю „Сизокрилі"Рома Прийма-Богачевська та керівник і диригент лавреата премії ім. Лисенка хору „Думка" з Ню Йорку Василь Гречинський.

Ця мета й унапрямлює діяльність вищезгаданих мистецьких груп; зберігаючи українське мистецтво, вони разом з тим широко пропагують його не тільки серед американців, але й по світі.

„Останнім часом в околиці Великого Ню Йорку не було українських репрезентативних концертів у престижевих залях, — говорить Р. Прийма-Богачевська. Тож ми вирішили зорганізувати в Лінколн Центрі концерт-свято українського танцю та хорової музики, присвятивши його Дню Матері. Що ж може бути кращим подарунком українським матерям, ніж квитки на таке свято?"

В редакції „Свободи": хореограф і керівник „Сизокрилих" Р. Прийма-Богачевська та мистецький керівник і диригент „Думки" В. Гречинський.

Концерт відбудеться саме в День Матері, у неділю, 11-го травня, в Аліс Таллі Голл. Початок о год. 7:30 вечора.

Програма, підзаголовок якої — „В поклін матерям", віддзеркалюватиме не тільки цю тему, але й відповідний весняний настрій. Відкриється вона танцем „Ікона" — своєрідною молитвою, як називає його керівник „Сизокрилих". У відповідь хор „Думка" виконає „Богородице Діво, радуйся" Гнатишина, „Веснянки" М. Лисенка та кілька творів великої форми. Виступи „Сизокрилих" і „Думки" чергуватимуть-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ГЕОЛОГИ ДОПОМАГАЮТЬ ДОЛАТИ КРИЗУ

КИЇВ. — Голова Державного комітету України з геології та використання надр Сергій Гошовський сказав під час зустрічі з журналістами, що "геологічна галузь України в змозі виконати сьогодні будь-яке найвідповідальніше завдання". За його словами, це можливо лише тому, що геологічна галузь залишилася державною, її не розтягли по різних відомствах, як у деяких країнах СНД. Перспективні резерви корисних копалин в Україні надзвичайно великі, тому впливові закордонні компанії виявляють до них все більше зацікавлення. "Якби такої концентрації фондів справді вдалося досягти, то до 2000 року можна було б виконати таку важливу програму дій Уряду, як розвиток власного виробництва нафти і газу", — сказав С. Гошовський. Він висловив переконання, що очолювана ним галузь могла б самотужки витягти Україну на рівень провідних держав світу.

ЕКСПОРТУЮТЬ СТАЛЕЛИВАРНУ ПРОДУКЦІЮ

КИЇВ. — Тут підписано новий договір між Україною та Европейською Комісією про продаж окремих видів української сталеливарної продукції членам Европейського союзу до 2001 року. При цьому обумовлено, що в Україні буде запроваджено нормальні конкурентні умови, а також заходи, спрямовані на охорону довкілля. Новий договір стане продовженням попереднього, дія якого закінчується 30-го червня 1997 року. Згідно з цим договором, у 1995-96 роках Україна збільшила експорт продукції, що підлягає квотуванню, на 35 відс.у 1995 році і на 15 відс. у 1996 році. Україна може постачати щорічно 50,000 тонн продукції із сталі, однак використала цю норму впродовж 1995-96 років лише на 50 відсотків. Керівники України та Европейської Комісії плянують виробити проєкти технічної співпраці з урахуванням комерціялізації української сталеливарної продукції на ринку Европейського союзу. Новий договір включає рулонну сталь, грубу листову сталь та прути гарячекатані. Квоти у 1997 році збільшено на 10 відсотків. Якщо зазначений договір буде ухвалений керівництвом України і Европейського союзу, то він набере чинности з 1-го липня.

ВИМАГАЮТЬ РОЗСЛІДУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТИ "ГРАДОБАНКУ"

КИЇВ. — Українська Національна Консервативна Партія (УНКП) оприлюднила заяву, у якій вимагає від Уряду і Верховної Ради України повного і відкритого розслідування діяльности "Градобанку", який привласнив гроші, призначені для виплати громадянам, які були примусово вивезені на працю до Німеччини. Автори заяви вимагають назвати прізвища керівників Фонду "Взаєморозуміння та примирення", через який мала відбутися виплата "остарбайтерам". У заяві міститься вимога оприлюднити імена урядовців, причетних до зникнення надісланих з Німеччини грошей.

ЗАТРИМАНО НЕЛЕҐАЛЬНИХ МІҐРАНТІВ

При спробі нелегального переходу західного державного кордону України затримано 10 громадян Афганістану та сім громадян Ірану, в тому числі четверо дітей. Заарештовано і їхнього провідника, мешканця села Велика Паладь Закарпатської области. У Мукачівському районі прикордонники спільно з міліцією затримали вісьмох громадян Китаю, які прибули з Росії і мали намір перейти до однієї з країн Західної Европи.

МОЛОДИЙ РУХ ТВОРИТЬ НОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ТЕРНОПІЛЬ. — Тут створено Тернопільську обласну організацію Молодого Руху. В установчій конференції взяли участь 139 делегатів з різних районів області.Учасники конференції затвердили статут, плян діяльности на 1997 рік та ухвалили звернення до молоді краю. У зверненні вони закликають молодь до більшої активности з метою побудови та зміцнення української держави. Молоді рухівці повідомили про намір їхньої організації вступити до Европейської демократичної молодечої спільноти ДЕМІС.

ПЛЯНУЄТЬСЯ ЕКОНОМІЧНИЙ ФОРУМ

КИЇВ. — Тут 21-23 травня відбудеться міжнародний форум економічного співробітництва. До участи у форумі запрошується керівників малих, середніх та великих приватних і державних підприємств, компаній, банків, кредитних інвестиційних фондів України та інших держав, зацікавлених в економічному співробітництві з українськими підприємствами, участі в приватизації, виробничій кооперації та торгівлі.

БАНКНОТНА ФАБРИКА ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ

КИЇВ. — Тут під час відвідин Київської банкнотної фабрики керівником Національного Банку України Віктором Ющенком та президентом Азербайджану Гейдаром Алієвим обговорено можливість замовлення азербайджанської сторони на друк грошей в Україні. Раніше національні гроші для Азербайджану друкувалися у Франції. Друкуючи гроші в Україні, Азербайджан може розраховуватися нафтою.

У СВІТІ

НІЧЧЮ З ПОНЕДІЛКА НА ВІВТОРОК, 1-го квітня, в Еспанії скоїлось дві поїздові катастрофи всього кілька годин одна від другої. У катастрофі переповненого пасажирського поїзду біля міста Памплона у північній частині провінції Наварре загинуло 19 осіб. Кілька годин пізніше пасажирський поїзд з'їхав з рейок недалеко Мадриду. У цій катастрофі загинуло дві особи, а 17 було поранено. Місцеві власті провадять слідство про причини згаданих аварій.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ повідомив у понеділок, 31-го березня, що жертвує додаткових 3 млн. дол. Організації Об'єднаних Націй виключно для покриття коштів повороту втікачів з Руанди, які перебувають у східньому Заїрі. Речник згаданого департаменту Джан Дінґер сказав, що дальші пожертви ЗСА на цілі повороту біженців до своїх країн буде вирішено та оголошено найближчим часом. У Заїрі від 1994 року перебуває понад 1 млн.втікачів з Руанди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Москва „добрішає" до України

Російський президент вже всьоме пообіцяв приїхати в Україну. Звичайно, до його слів можна поставитися з оправданим недовір'ям. Однак виглядає, що на цей раз президент свою обіцянку виконає і не тому, щоб дотриматися прислів'я: сім разів відміряй і один раз відріж, а тому, що із сфери впливу Росії починає, хоч і несміливо, вислизати Україна.

Про серйозність наміру Боріса Єльцина свідчить те, що він погодився приїхати до Києва незалежно від того, чи будуть готові до підписання угоди про остаточний поділ Чорноморської фльоти. Він навіть сказав, що ці угоди можна винести за межі широкомаштабного договору між двома країнами, який, можливо, буде підписаний під час цієї візити. Чому Росія так раптом почала поспішати з підписанням договору після років навмисного зволікання?

На недавній зустрічі з Л. Кучмою в Москві Б. Єльцин пояснив це тим, що потрібно покласти край твердженням світових засобів масової інформації про тріщину, яка начебто шириться між двома слов'янськими країнами у зв'язку із суперечкою щодо Чорноморської фльоти і статусу Севастополя. Однак справжня причина полягає в тому, що Україна вливається в европейські установи, включно з НАТО, і це дуже турбує Москву, яка готова піти на певні поступки, щоб зупинити цей рух.

„Пом'якшення" становища Росії було, очевидно, викликано безрезультатною зустріччю Б. Єльцина з президентом ЗСА Биллом Клінтоном в Гельсінкі, на якій Москва не дістала сподіваного права вето у справі поширення НАТО на схід. Б. Клінтон дав зрозуміти, що Північно-атлантійський оборонний союз пошириться, незважаючи на протести Росії. Отже Москва, не домігшись важелів впливу через саму структуру організації, вирішила змінити тактику і перешкодити цьому процесові з іншого боку.

Російські політики, очевидно, також зрозуміли, що їхні войовничі заяви не приваблюють сусідів і, зокрема, Україну, а навпаки відштовхують їх. Про це прямо висловився в березні Л. Кучма, сказавши, що аґресивна політика Москви може стати поштовхом для вступу України в НАТО.

Свідченням серйозности його заяви є досить жваві відносини Києва з альянсом. Минулого місяця міністер закордонних справ Геннадій Удовенко під час відвідин штаб-квартири НАТО в Брюсселі заявив, що стратегічною метою України є інтеґрація в европейські і трансатлантійські структури, в тому числі й НАТО. У виступі на засіданні Північно-атлантійської ради він виклав ряд положень, які мають бути включені в майбутній договір про „особливе партнерство" між Україною і НАТО. Серед них відкритість НАТО всім европейським країнам, в тому числі Україні; ґарантії свободи приєднання чи неприєднання до існуючих структур безпеки і відмова від поділу Европи на сфери впливу. Такі вимоги української сторони, знайшовши розуміння в НАТО, очевидно, не на жарт стурбували Москву.

„Подобріння" Росії до України є ознакою того, що вона вичерпала інші способи впливу на неслухняну „посестру". І це має послужити сиґналом українським дипломатам: пора сміливіше і швидше рухатися до Північно-атлантійського оборонного союзу. Членство у НАТО вирішить багато проблем в українсько-російських відносинах. Москва вже не посміє висувати територіяльні претенсії і нарешті почне поважати Україну як незалежну державу.

На жаль, політика України щодо НАТО страждає сьогодні двозначністю, яка обнадіює Росію, запрошуючи її до активніших дій. В той час, як Г. Удовенко заявляє західнім політикам про „стратегічну мету" України інтеґруватися в НАТО, Міністерство Закордонних Справ твердить, що питання про вступ України до альянсу не стоїть. Це не тільки заплутує звичайного громадянина, але й викликає недовір'я і настороженість з боку західніх країн, які воліють в такому разі краще зачекати і вияснити, що ж ті українці зрештою хочуть. Тим часом Росія має час для вдосконалення своєї тактики щодо дальшого тримання України у своїй сфері впливу.

Звичайно, виглядає на те, що Україна тяжіє до НАТО, однак рухають її не так керівники, як вітри політики. Проте вітри мають властивість мінятися. То чи не пора українським керівникам взяти у руки стерно, поки новий вітер з боку Росії не набрав сили?

Олександер Серафин

ҐАЗОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ

Україна є одним з найбільших у світі споживачів ґазу — біля 50 відсотків всіх енерґоносіїв. Вона імпортує ґаз з Російської Федерації і Туркменістану, як також сама продукує біля 20 відсотків свого споживання, — приблизно 18 блн. кубічних метрів. З огляду на його вагоме місце в економіці країни, багато уваги приділяється цій справі в Україні та поза її межами. Наміром статті є ознайомити читача, хоч досить поверхово, з українською ґазовою промисловістю.

Фірма Украґазпром (УҐП), якої власником є держава, є відповідальною за імпорт ґазу з Російської Федерації. Ґаз з Туркменістану імпортує фірма Укрресурси, раніше це було міністерство харчів. УҐП зберігає на складах і відправляє російський ґаз до европейських країн. Вона є власником і оператором 34,500 кілометрів газопересильних труб та 12 підземних засобів зберігання з місткістю 35,5 блн. кубічних метрів. Майно УҐП становить між 20 і 29 блн. дол.

Ґаз для домашнього вжитку пересилається до розподільних станцій, в яких власність на ґаз переходить до одного з дев'яти реґіональних дочірніх підприємств, званих Трансґаз, які є власністю УҐП. З цих станцій ґаз іде через 60,000 кілометрів ґазопровідних труб, які є власністю 50 місцевих розподільних фірм під назвою Укрґаз.

До 1-го квітня 1995 року кожна розподільна фірма мала угоди з реґіональною компанією Трансґазу. Згідно з цією угодою, місцева станція розподілу фізично доставляла ґаз до споживачів, збирала плату за ґаз і пересилала зібрану суму, після обтяження її своїми видатками, до Трансґазу. У факторуванні і інкасації боргів льокальні розподільні станції користувалися 400 бюрами, розміщеними по всій Україні.

Від 1-го квітня 1955 року компаніям Трансґазу було доручено президентським декретом перебрати відповідальність за збирання платностей за ґаз від льокальних станцій розподілу. Тобто, відповідальність станцій стала обмежена до транспортації ґазу. Метою зміни було упростити цілу систему.

У рамках нової системи Трансґаз мусів нав'язати угоди з 110,000 споживачами ґазу, які мають лічильники. Ці споживачі мали платити встановлену суму за кожних п'ять днів вжитку ґазу і розчислитися за дійсний вжиток кожного місяця за встановленими державою цінами.

Згідно з декретом з 1-го квітня 1995 року, деякі місцеві адміністрації вимагали, щоб Трансґаз підписав угоди з кожним апартаментом, а більшість дозволяла фірмі Трансґаз укладати передовірені контракти про збирання платностей за ґаз фірмам Украґаз. Фактично, льокальні розподільні фірми тепер займаються інкасацією боргів від майже всіх споживачів ґазу, за що вони беруть комісійне.

Споживання ґазу в приватних домах та апартаментах не є вимірюване лічильниками. Платність за ґаз базована на числі мешканців та роді приладів в користуванні. Є заходи і заохочення, щоб споживачі ґазу закупляли лічильники. Експерти встановляють, що домашні господарства з лічильниками споживають ґазу 25 відсотків менше.

Ціни за ґаз, які брала держава від своїх споживачів, були значно субсидовані по 1994 рік. В листопаді 1994 року ціни за індустріяльний вжиток були піднесені і періодично піднімаються від того часу. Почавши з березня 1995 року, індустріяльні споживачі платять світові ціни за домашній та імпортований ґаз. Ціни, які платять домашні господарства, є дальше субсидовані, але прогресивно менше та менше. В 1995 році домашні господарства платили біля 60 відсотків світових цін за ґаз. В 1996 році державні субсидії становили лише біля 20 відсотків.

Головними споживачами ґазу є індустріяльні підприємства, які також генерують електрику і тепло для дистриктів, в яких вони містяться, — біля 40 відсотків, електростанції і домашні господарства — по 20 відсотків, а решту інші фірми.

Ціна за ґаз, які бере Російська Федерація, є набагато менші від цін, які вона бере від своїх західньоевропейських клієнтів. УҐП, в свою чергу, бере від Росії за пересилку ґазу трубами до цих клієнтів лише біля 40 відсотків своїх видатків пересилки. Розмір субсидій, України і Росії, залежить від об'єму імпртованого ґазу Україною, як також відправленого трубами до Західньої Европи.

Як бачимо, ціла система ґазової промисловости України є досить складна і багато факторів впливає на заборгованість України за імпорт ґазу. Міжнародний валютний фонд простудіював цілу ситуацію і подав свої рекомендації. Його аналіза та рекомендовані зміни заслуговують на окрему статтю.

Валентина Юрченко

На мінливих життєвих шляхах

Володимир Барагура, „Зустріч з русалкою у хвилях океану", В-во „Свобода", 1996.

Ім'я автора збірки, що має підзаголовок „Крихти з мого життя — дійсність і вигадка", широко знане в українській діяспорі, бо Володимир Барагура — педагог, журналіст-публіцист, автор численних статтей і рецензій, письменник і заслужений редактор дитячого журналу „Веселка" впродовж минулих 40 років. З-під його пера вийшли есеї з теорії літератури та кілька літературних збірок. З них відома, видана двома накладами, збірка історичних оповідань для дітей і юнацтва „Меч і книга", збірки спогадів „Калиновий міст", „Як я став журналістом", „Воєнні переживання сірої людини". Тепер перед нами остання, найновіша збірка з романтичною назвою „Зустріч з русалкою у хвилях океану", яку автор називає своєю „лебединою піснею", очевидно, з огляду на свій похилий вік і стан здоров'я. Люди старшого віку, як відомо, люблять заглиблюватися в минуле, воно воскресає в їхній пам'яті чітким, яскравим видивом, — чи то зворушливими споминами далекої юности, чи болючими згадками життєвих коловоротів і небезпек. Ці спогади „стукають у браму душі" (Л. Костенко), вони владно приходять до людини й нещадно беруть у свій полон, особливо тоді, коли невблаганний плин часу огортає її самотою, в одинокій старості. Саме до таких належать спогади, „крихти життя", що виповнили збірку В. Барагури під поданою вище назвою. Автор уклав їх у короткі оповідання, переважно з часів своєї молодости — „Повернутий лист", „Направлена кривда", „Давня любов не забувається", а також „Зустріч з русалкою на хвилях океану", названа в підзаголовку „романтичною пригодою громадянина-сеньйора", оздобленою в чималій мірі авторовою уявою.

Зміст цих оповідань, щедро забарвлених романтикою кохання, давав нагоду авторові також для опису краси природи, зокрема багатства її на Волині („Повернутий лист"), де студент Володя, мабуть, сам автор, перебував на вакаціях і де „впала йому в око" молоденька, вродлива вдовичка, а легковажний вакаційний роман, з примхи долі, лишився в пам'яті Володі „болючим епізодом". Смерть дружини, яка для автора була ідеалом жінки-подруги, залишила в його душі непоборну пустку, невигойну тугу, а у хвилини самоти відчував він, ніби „зі смертю дружини зійшла в могилу і половина його власного „я". На тлі болючих спогадів, вкраплених і в інші оповідання, побудовано й оповідання, що дало назву збірці. З уявною „русалкою" — молоденькою, життєрадісною дівчиною, що „в'юнкою рибкою" занурювалася у хвилі океану, трапилося зустрітися на пляжі вже немолодому, зажуреному Пляжукові (авторові?). Велінням долі, випадкова зустріч їх обох, різних віком, перейшла в дружбу, взаємне зацікавлення, бо „русалка" виявилася також приємною, інтеліґентною співбесідницею. А до всього того, якою безжурною радістю було разом поринати й змагатися з морськими хвилями! Дружба з „русалкою" була короткочасною, але Пляжук відчув, що в пізньому періоді „осени життя" і його смутку ця усміхненя, радісна дівчина-русалка була ніби „ясним променем його життя". А бурхливий океан (його так любила покійна дружина!) поглиблював у Пляжука філософські міркування над суттю людського життя й порівняння його з непереможною стихією; напрошувалася аналогія таємних глибин океану з глибинами людської душі, де живуть приховані інстинкти й нерозгадані почування...

Окрема тематика збірки — жваво написані спогади автора „Як я їхав до Америки" і „Мої перші кроки на землі Вашінґтона". Читаючи їх, більшість із нас, старшого покоління еміґрантів, могла пригадати й свої поневіряння на чужині, починаючи з загрози примусової „репатріяції" і „скрінінґів", в Ді-Пі таборах Німеччини, надії на спонзорів в Америці, як і „щасливу" 10-денну подорож військовим кораблем, з муками морської хвороби, небезпекою штормів, у неймовірному скупченні строкатого люду. Але вільна земля Вашінґтона зустрічала новоприбульців (о, щастя!) гарячою кавою й „донатами" — гостинними заходами Червоного Хреста, ЗУАДКу й Католицької Акції. Автор згадує, як почав нове життя (як і більшість із нас!) із двома власними долярами, двома маленькими дітьми й вірною дружиною. А далі знані всім труднощі — пошуки будь-якої праці, мешкання, нарешті влаштування на фізичну працю — найгіршу, найтяжчу, з найменшою оплатою. А до того — конечне завдання опанувати розмовну „американську" мову. Довелося зустрітися віч-на-віч і з расовою проблемою, що

(Закінчення на стор. 3)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Спогад про білі дзвіночки...

Саме тепер, на провесні, коли сонце зиму проганяє, вони розцвітали купочками, оті тремтливі, тонісінькі квіти, коливаючись під леґіт вітру сюди-туди. Це про Лемківщину мова.

Вийду, бувало, вибіжу з хати (ще дівчатком) і зараз таки за плебанією, — море весняних квітів. Трави ще нема, ні листя, лиш самі квіти — сині, жовті й оті білі, біленькі, що гей би сніг ще приліг і не хоче вступитись.

А фіялки в зелених пелеринках лиш одним очком заглядають на світ і пахнуть, пахнуть. Вже й кульбаба готується на весняну параду, а зозуля кує й кує...

Така то моя Лемківщина, у квітах колисанахована, болями й терном гартована...

Володимир Романюк

Провесінь

Весно!
Рожевощока,
рутокоса,
бурунна!
Сонце
з неба глибокого
перший промінь
виструнює
на обрії дальньому,
життєстверді мажори
золотими літаврами
відлунюють гори...
То – світанок злітає
у трунок тиші.
В першоцвіту чеканні
брунькують вишні,
вітерцем обійняті
в цілунку ніжнім...
Заворожено хати
бредуть босоніж
до ріки,
очерети
шепочуться з вербами;
голубиним дуетом
пірнає в небо пісня щастя —
займається ранок мирний.
П'ю красу,
наливаюся
земною
силою!

Пісня

Ой, у яру край дороги
Могила стояла,
Над могилою дівчина
Плакала-ридала.
Постояла-поплакала,
Голову схилила,
І на хресті березовім
Рушник почепила.
Сама рушник вишивала
І пісню складала —
Вояка із партизанів
Дівчина чекала
Ой, не прийшов славний орел
Із УПА додому —
Залишилась могилонька
У яру крутому.

Базюк Леся, 18 років,
с. Солуків, Україна.

Святослав Левицький,
Калуш

Сонечко

(Новеля)

Вчителька розповідала щось дуже цікаве, бо в дев'ятому „Б", — а тут це буває не часто, — панувала тиша. Навіть відомий усій школі та й за її межами Руслан перестав лускати соняшниковим насінням, а гонориста Оксана забула за розкриту на колінах „Моду".

А вона не чула. Нічого не чула. Правда, до неї долітав голос учительки, але якось ніби здалеку, через суцільну стіну безперервного шуму, що то затихав, то гучнішав, вриваючись з диким болем до мозку, важко відбиваючись в грудях. Стримувала в собі і біль, і кашель. Не хотіла привертати до себе уваги. Хотіла бути сама. Саме серед цілої кляси. Бо той нестерпно болючий шум рвав на клапті думки, що нагромаджувались згадками-споминами. Ось і знову новий біль приніс новий спомин-згадку, ніби кадр якогось знайомого і обридлого вже фільму. Гейби збоку побачила себе сьогоднішнього ранку, коли прийшла додому, щоб зібрати зошити і книжки до школи, бо майже всю ніч просиділа на сходах під горищем. Сприйняла байдуже, як від якоїсь незнайомої, а не мами, якби не до неї сказану, лайку:

— Де волочилася, шльондро?!

Складала неслухняними руками в пакетах шкільне приладдя, не читаючи заголовків, все що потрапило під руки. Так, аби щось зібрати. Аби швидше з хати... Дивувалась, що сьогодні мамин крик зовсім не краяв її, не кусав, не різав на кавалки. Було байдуже. Хотілось тільки швидше з хати.

— Як принесеш в подолку байстрюка, то підеш з ним на смітник, ніхто годувати тебе з ним тут не буде! Здохнеш десь під парканом... Куди йдеш, хвойдо, не ївши? Онде, в тарелях повно всякої всячини, а вона рот від їжі верне. Та другі діти того на Великдень не мають, що в нас у будні. Друга би дякувала!

Сіла, щоб зупинити материну „ранкову молитву", як в думках завжди називала її сварливі викрики, взяла з купи брудну виделку, торкнула нею холодного голубця, вкусила дрібочку, пожувала, але проковтнути не змогла. Вибігла в умивальню, виплюнула той голубневих холодний фарш з прокислою капустою в купу немитих тарілок, вхопила пакет з книжками і вибігла з хати.

— Вже-с сі наїла? Що за дитина, Боже прости, в хаті повно всякої їди, холодильник сі ломит, а вона як сухотниця. Онде навпроти двері, де в Насті Танійчукової п'єтеро дітей. Всі на молоці і хлібі, і то не що день є. А здорові і на лицях червоні, як коралі в гиндика. А тут в хаті і м'єсо, і ковбаса, і шинки з баликами, а вона...

І вже зовсім не чула батькового з просоння:

— Заткни пику, дурепо! Давно рило бив?! Спати хочу!

Вчора батько приїхав з відрядження, то вже звечора в хаті стала збиратися компанія. Гульба розпочалася, що ще навіть не стемніло, і хата ходором ходила аж за північ. А потім... А потім, як завжди, батько бився з мамою. І як завжди, вона втікала з хати. На сходи, під саме горище. Десь перед ранком „буря" в хаті затихла, батько засипав.

Батька вона не любила, боялася. Як була маленька, то говорила, що коли виросте, то знайде собі іншого. Такого, як у інших дітей. Як в Оленки, щоб і її, як Оленку, батько щоденно „на коркошах" носив в садочок, або такого, як вуйко Василь, що свого Ігорчика вмів на нозі гойдати.

Вона теж якось спробувала сісти татові на ногу, але він боляче штовнув її:

— Ішь, асла із мєня сдєлать хочєт.

Раніше батько говорив тільки по-російськи, навіть з бабусею, своєю мамою — старенькою селянкою з Рогатинщини, а себе їй велів кликати „папа". Тепер батько каже, що це все йому „до хрону, хоч і чортом зови".

Раптом, ніби не з цього світу, з-за важких чорних хмар, пробився соняшний промінчик, сковзнув по лавці, знайшов на ній металеву ручку-самописку і, віддзеркалившись від неї, кинув пустотливого зайчика в оченята дівчинки, чекаючи на радісну відповідь-іскорку. Не дочекався і, образившись, знову заховався за хмарку.

— „Сонечко"... ледь посміхнулись запізніло уста. Згадалась бабуся. То так назвала бабуся її свою внучку. Бо імені, даного їй батьком, бабуся не любила і не признавала. Батько, що працював тоді в райкомі, записав їй ім'я в метриці Владлена, скорочено від Владімір Ленін. Як не просила, як не благала бабуся назвати дитину по-християнськи. Дарма сльози лила, не послухав...

Нема вже бабусі, два роки як вже нема. І ніхто вже не зове її Сонечком, а не тим, як казала бабуся, „антипковим назвиськом", а ще додала: „Добре, що ще не назвав Фрідріхенгельсіною, або ще якоюсь дідьчою фамілією". Тому воліла, щоб до неї звертатися на прізвище (воно таке, як і в бабусі було).

— Гей, дитино, та ти вся гориш! Що з тобою? — ніби десь здалеку долинув до неї голос вчительки, хоч та стояла поруч і тримала руку на її чолі, а їй здавалося, що вчителька від неї кудись віддаляється, а рука незрозуміло чому залишається в неї на голові, а за вчителькою відпливають-відлітають від неї і її однокласники, і шкільна таблиця, і Сонечко, що на хвилину вигулькнула з-за хмар, і блискавкою помчало в далину...

— Двостороннє запалення легенів, — пояснив лікар з швидкої допомоги вчительці. — А також анемія та малокрів'я від недоїдання. Вона що, сирота? Нічого, добре що прийшла до пам'яти. Тепер лікувати будемо.

ЗАКЛИК

Президії Секретаріяту СКУ у 50-ту річницю Акції „Вісла"

День 28-го квітня 1947 року вписався в новітню нашу історію, як початок великої трагедії українського народу.

Того пам'ятного дня комуністичний уряд Польщі хотів раз назавжди розв'язати проблему корінного українського населення, яке жило в межах польської держави. В той день почали вони горезвісну Акцію „Вісла". В час жорстокої акції, яка тривала від 28-го квітня до 28-го липня 1947 року, великим терором депортували майже 150,000 українців з їх прабатьківських земель. Руйнували церкви, нищили багато пам'яток культури, але українського духу в народі знищити не змогли.

В 50-ту річницю великої трагедії клонимо наші голови в пошані всіх тих, хто загинув, чи страждав у той час. В їх пам'ять Президія Секретаріяту Світового Конгресу Українців проголошує дні 28-го квітня до 28-го липня 1997 року Днями Пам'яті Жертв Акції „Вісла".

Президія Секретаріяту СКУ

Святкування 45-ліття 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги

Під час святкування (зліва, сидять): Люся Венґльовська, Ірина Трач, Ольга Павлова, Мирослава Тершаковець, голова, Лідія Гладка, Ірина Ракуш, Люсія Візняк, Марія Венґльовська; (стоять): Джулі Вишнєвська, Ольга Іваськевич, Оля Бульба, Іванка Бліхарська, Стелла Шпундер, Ева Лужняк, Ірина Курман; горішній ряд: Марія Багдай, Анна Ждан, Анна Кроп, Леся Ґелембен, Анна Бойцун.

У неділю, 23-го лютого ц. р., 17-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги у Маямі, Фла., урочисто відзначив свій 45-літній ювілей. Свято відбулося в залі Української Католицької Церкви після Богослуження у пам'ять і наміренні членок 17-го Відділу. У програму святкування входив бенкет і мистецька програма. Гарно прибрана заля була заповнена публікою, яка чисельно прибула, щоби спільно зі союзянками відзначити їхній 45-літній ювілей.

45 років громадської праці — це довгий час і багато добрих починів і добрих діл вміщається в ньому. За той час 17-ий Відділ СУА здобув собі повагу і належне признання в громаді за активність, жертвенність та працю для її добра.

Святкування відкрила голова Відділу Мирослава Тершаковець і попросила о. шамбеляна Івана Ставенського провести молитву. Союзянки відспівали гимн Союзу Українок при фортепіяновому супроводі Ольги Павлової, довголітньої і заслуженої нашої членки, яка зорганізувала і вела хор Відділу „Веселка" через довгі роки. Голова привітала гостей, членок Відділу, а особливо членок-основниць.

Програму розпочала група учнів церковної школи, яка дуже гарно виголосила збірну деклямацію при супроводі фортепіяна. Участь брали Павло Демчук (недавно приїхав з України), Калина Голл, Микола Голл, Маркіян Галадза, Роман Галадза, Діяна Гарднер, Джонатан Гарднер; фортепіяновий супровід — Стефанія Гарднер. Цей привіт молоді союзянкам приготовила учителька школи Марія Галушевська-Голл, а перевела його Люся Венґльовська... Слідувала дуже зворушлива точка програми: наймолодші танцюристи, так звані „Маленькі", забавили нас кількома танками. Їхня поява у народних строях і серйозність, з якою ці 3-6-літні діти виконували танки, була просто зворушлива. Дана Максимович-Васькевич чудово відспівала дві народні пісні і на бажання пісню В. Івасюка „Водограй". Музичний супровід до танків і музичних точок провадив Ричард Васькевич. Недавно прибула з України, наша членка Оля Івашкевич талановито деклямувала вірш Олени Теліги „Поворот".

Про історію Відділу на протязі 45-ти років розповіла відома громадянка і заслужена членка 17-го Відділу Ірина Ракуш. Вона також підготовила виставку архіву, який добре ілюструє працю Відділу, та віддала належну увагу піонеркам і основницям Відділу. Жінки були ініціяторками і розбудували ціле громадське і церковне життя в Маямі. Вони були активними членками обидвох церков, Українсько-Американського Клюбу, Народного Союзу, УККА, вчительками у школі українознавства, і ще до тепер навчають у церковній школі, де діти вчаться релігії та обряду.

В 1952 році група жінок зорганізувала Відділ СУА. Членки Відділу влаштовували кожного року свята героїнь, вишивані вечорниці і приєднувалися у святкування національних річниць цілою громадою. Відділ жертвував на будову церкви, а опісля закупив запрестільний образ роботи мистця Святослава Гординського. У 1962 році при Відділі зорганізовано хор „Веселка", який вела віддана співачка Ольга Павлова. Цей хор успішно виступав на наших і американських імпрезах та фестивалях. Відділ цікавився діяльністю українських культурних та наукових установ і підтримував їх фінансово. Окремі членки ставали меценатами Гарвардського Українського Інституту, жертвували поважні суми грошей на Наукове Товариство ім.Т. Шевченка, гостила у себе проф. В. Кубійовича, зібрали на Енциклопедію Українознавства 10,000 дол.

Особливу увагу Відділ присвячував потребам власної організації СУА і підтримував усі його почини. Завдяки жертвенності нашої членки, пок. Еви Сташків, яка залишила у заповіті поважну суму грошей, при референтурі суспільної опіки СУА створено фонд Еви Сташків. З його відсотків виділяється стипендії для студентів українознавчих студій та на видавання наукових творів з українознавства. Відділ підтримує будову Українського Музею в Ню Йорку і останньо перевів на ту ціль збірку в громаді, яка дала 10,000 дол. Останніми часами значну увагу присвячується допомозі і потребам України. Зібрано великі пожертви на допомогу дітям, потерпілим від аварії в Чорнобилі. Відділ висилає допомогу в Україну, а останньо перебрав опіку над Відділом Союзу Українок у Сколім на Україні і допомогає їм утримувати сиротинець. Прелєґентка розповідала про працю Відділу, який хоча чисельно невеликий, але своєю відданою працею заслуговує на велике визнання. Українська громада в Маямі є невелика та ще до того міняє число свого населення залежно від пори року... Здавалося, що це не є сприятливі умовини до розвитку. Багато в нас осіб — це вже українці четвертого покоління, і можна дійсно подивляти їхнє прив'язання до вітчизни їхніх батьків і дідів.

Приємно вражає у громаді велике число молоді, а зокрема малих дітей та їхнє прив'язання до своєї церкви. Чудовий хор, що прикрашує кожне наше Богослуження, активні молоді люди у Клюбі, їхня професійна танцювальна група, яка ширить добре ім'я про Україну серед американців та збагачує добірними точками усі наші імпрези — це саме і є українська громада у Маямі. 17-ий Відділ СУА дав початок цій громаді, був її основником і далі послідовно й активно працює для неї протягом 45-ти літ. Лідія Гладка, колишня заступниця голови СУА, у слові дала велике признання голові і членкам Відділу, який можна зарахувати до найкращих поміж далеко віддаленими Відділами СУА. Вона також звернулася зі закликом до жінок вступати в члени СУА, прилучитися до їх праці, яка є корисна, цікава і так дуже нам усім тепер потрібна.

На закінчення святкувань голова М. Тершаковець відзначила теперішній склад управи Відділу, з якою вона працює, і подякувала за жертвенну працю Ірені Трач (наша касир), Еві Лужняк (містоголова), Марії Венґльовській (господарська референтка), Іванці Бліхарській і Ользі Бульбі (контрольна комісія), Лідії Гладкій (секретарка, музейна і пресова референтка). Особливою грамотою СУА голова відзначила Ірину Ракуш, яка працює дуже віддано для Відділу і взагалі для цілої громади.

Ще довго гості не розходилися та у приємній, дружній атмосфері святкували з членками 17-го Відділу їхній 45-літній ювілей.

Лідія Гладка

На мінливих...

(Закінчення зі стор. 2)

підказувала бути обережними з муринами, „жертвами білої раси", до якої і ми, грішні, належали.

Автор докладно описує, як йому іноді „усміхалася щербата доля" — у Новому Світі, в млині праці, часом мав він і „ясні проблиски", прояви людської прихильности і доказ „любови ближнього". Попри незвичні умови життя і важкої праці, ті проблиски були й у святкуванні Різдва Христового, Нового Року і Св. Миколая, чим особливо втішалися діти, дістаючи подарунки.

Свою збірку Володимир Барагура закінчує різдвяною мініятюрою „Людяність" і двома короткими філософічними і емоційними роздумами про апокаліптичний час, у якому живемо („Білі голуби і чорне гайвороння"), про долю Батьківщини, якій загрожує нова Голгота, а також болючими спостереженнями сьогодення, що празник Великодня, зокрема на святкових привітальних картках, тепер неважено обмежується атрибутами фолкльору („Де Ти, Христе, в День Твого Світлого Воскресіння?"), а на рідних землях — байдуже ставлення до проблем віри, релігії, християнської етики і Церкви. І в підсумку — заклик Т. Шевченка: „За кого Ти розпинався, Христе, Сине Божий?!"

Ця збірка оповідань Володимира Барагури читається легко, а ромаїття тематики може зацікавити й ширше коло читачів.

Книжку можна замовити в книгарні „Свободи", ціна її 12 дол., разом з поштовою пересилкою.

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

Присутні зі зацікавленням слухали про задум і про добрий початок співпраці поміж новим українським телерадіоканалом в ЗСА і Києвом та його Національною Радіокомпанією. Підписання умови забезпечує цьому каналові подавання безпосередньо через сателіт усіх цікавих інформацій з України, а також його мистецькі програми. Ця перша зустріч такої важливої тепер ділянки інформацій повинна принести користь обом сторонам, а українській громаді як в ЗСА, так і в Канаді можливість стояти ближче України кожного будня і на кожне свято.

Присутні ставили гостеві з Києва на закінчення інформаційної доповіді ряд питань, зокрема, що торкається української мови і її уживання у радієвих передачах Національної Радіокомпанії України.

У справі пенсій

До амбасади України в ЗСА часто звертаються американські громадяни українського походження, які висловлюють бажання переїхати в Україну на постійне проживання. На їх прохання подаємо інформацію, отриману від Національного банку України та Пенсійного фонду України щодо переказу чужоземними громадянами в Україну заощаджень, які вони мають на контах в закордонних банках, та пенсій, призначених їм в країнах їх постійного проживання.

Фізична особа-резидент, що не займається підприємницькою діяльністю, може відкрити в банківських установах України розрахункові (поточні) конта в чужоземній валюті. Розрахункові конта відкривається на підставі заяви фізичної особи; документу, що засвідчує особу; договору на відкриття та обслуговування конта між установою банку та фізичною особою; картки із зразком підпису, який надається в присутності працівника банку, що відкриває конто, та засвідчуються цим працівником і головним бухгальтером банку.

Для відкриття депозитного конта в чужоземній валюті фізичній особі-резидентові необхідно подати заяву встановленої форми, документ, що засвідчує особу, та укласти депозитний договір.

Крім того, існує ще один вид конт в чужоземній валюті для фізичних осіб (резидентів-нерезидентів) — анонімний.

Пенсійний фонд України здійснює переведення пенсій в Україну громадянам тих держав, з якими укладено відповідні міждержавні угоди (країни СНД, Польща, Литва). В інших випадках пенсії з-за кордону можуть переводитись уповноваженими на це органами чужоземних держав безпосередньо пенсіонерам на рівні з іншими неторговими платежами. При цьому питання, пов'язані з переводом таких пенсій, вирішують виключно пенсіонери та органи пенсійного забезпечення, що проводять виплату пенсій.

Амбасада України

В Лінкольн...

(Закінчення зі стор. 1)

ся — будуть виконані традиційний танець „Привіт", різноманітні гуцульські танці, звучатимуть хорові обробки українських народних пісень. Свято завершиться віртуозним танцем „Гопак".

У концерті братимуть участь усі вікові групи „Сизокрилих", крім наймолодшої, та повний склад хору „Думка", концертмайстер — Євгенія Палей. Емблему концерту спроєктувала мисткиня з України Оксана Стішевська.

„Сизокрилі" та „Думка" уже мають досвід співпраці — їх перший спільний виступ відбувся на відзначенні 95-річчя УНСоюзу в 1989 році в Ейвері Фишер Голл, і мав великий успіх.

Під час нашої розмови керівники вищеназваних мистецьких груп висловили вдячність спонзорам концерту — Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" в Ню Йорку та Українському Народному Союзові, без яких здійснення цього задуму не було б можливим.

Квитки на концерт можна придбати в касі Аліс Таллі Голл, 1941 Бродвей між 65-66-ою вул. в Ню Йорку, тел. для інформацій (212) 875-5050, в крамниці „Сурма", 11 схід 7-ма вул. в Ню Йорку, тел. (212) 477-0729, та у голови Управи „Думки" Марії Решітник (201) 433-3980.

З великим жалем і смутком ділимося сумною вісткою з установами-організаціями, добродіями і членами ЗУАДК-у, що після важкої недуги, відійшов у вічність 24-го березня ц.р. довголітній заступник голови нашої установи

сл. п.
редактор
ВОЛОДИМИР МАЗУР

доням Вікторії, Ларисі, Меланії, синові Маркові, внукам і сестрі Лідії в Україні висловлюємо наші щирі співчуття.

Нехай американська земля буде йому легкою, а віддана многогранна праця на суспільно-громадській ниві, буде на завсіди збережена у нашій пам'яті!

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК-у

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в четвер 27-го березня 1997 р. відійшла у вічність на 89-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
ЕВГЕНІЯ БЯЛА

ур. у Винниках, Львівського повіту

ПАНАХИДА відправлена у вівторок 1-го квітня о год. 7:00 веч. в похоронному заведенні Muzyka, Чикаго, Ілл. ПОХОРОННІ відправи відбулися в церкві св. Володимира і Ольги, а опісля на цвинтарі св. Миколая, Чикаго, Ілл.

Залишені в глибокому смутку:
доньки — ТАМАРА ЛЕВИЦЬКА і — ЗВЕНИСЛАВА СТАЙФЕЛ
внуки — МИХАЙЛО ЛЕВИЦЬКИЙ — ТАТІЯНА СТАЙФЕЛ — НІНА СТАЙФЕЛ
сестра — ІВАННА ХАМІВ
сестрінка — РОКСОЛЯНА ГАРЛЯНДЖЕР з чоловіком і дітьми.

Світлій пам'яті Осипа (Юня) Скоценя

Несподівано, 22-го січня 1997 року, помер у Вінніпеґу Осип (Юньо) Скоцень, уродженець Львова, відомий футболіст львівського Спортового товариства „Україна".

З 80-літнім Осипом Скоценем відійшла у засвіти маркантна силюета одного з численної колись „львівської ферейни" (братії), яка поміж двома світовими війнами виросла, чи виростала в княжому городі Льва й поза наукою чи ремеслом виховувалась в читальнях „Просвіти", „Соколі-Батьку", „Соколі ІІІ", „Соколі IV", в Пласті, „Лузі", студентських товариствах, об'єднаннях ремісників „Сила", „Зоря", „Каменярі", „Воля" і багатьох спортових товариствах. У всіх цих скупченнях молоді, в противну польську шовінізмові, снувались невидимою канвою ідеї українського націоналізму, інспіровані УВО, а опісля ОУН. Це були часи світової економічної кризи, наших програних Визвольних змагань, часи новопосталої Польщі, яка в складі своєї 22-мільйонової держави мала 8-мільйонову українську меншину, не враховуючи інших національностей, таких як білоруси, німці, жиди тощо.

О. (Юньо) Скоцень був свідком, переживав, а своєю активною участю в одній із читалень „Просвіти" Львова–Левандівці, її драматичним гуртку, духовій оркестрі, в хорі і в Пласті був учасником виявів українського націоналізму проти польського шовінізму. Бастіонами українства Львова поміж двома світовими війнами були його передмістя — такі, як Личаків, Знесіння, Замарстинів, Клепарів, Городецьке, Богданівка, Сигнівка та Левандівка. Там майже всюди була українська греко-католицька церква й обов'язково читальня „Просвіти".

О. (Юньо) Скоцень народився 24-го квітня 1916 року у Львові на Левандівці. Родина Скоценів мешкала в обширному домі з господарськими будинками та господарським устаткуванням. Родина була велика: батько Антін, поштовий службовець, мати Катерина, дві доньки: Атоніна й Олена, три сини: Володимир, Осип і Олександер Богдан. Осипа кликали вдома й поза домом Юньо. Він закінчив формальну освіту в „Рідній Школі" і українську торговельну школу у Львові. Як змагун С. Т. „Україна" Юньо від 1936 року працював у львівському „Маслосоюзі". В цих важких економічних часах провід С. Т. „Україна" старався влаштувати своїх змагунів в українських торговельно-промислових підприємствах, таких як „Центросоюз", РСУК (Ревізійний Союз Українських Кооператив), „Маслосоюз", „Центробанк", „Елеґант", фабрика цикорії „Луна", фабрика пасти до взуття), „Бібліос" (фабрика паперових виробів), „Унія" (літографічний заклад), „Фортуна Нова" (фабрика цукерків) тощо.

В 1937 році Юня „асентерували" до війська й він опинився в польському піхотному полку у

Св. п. Ю. Скоцень

підльвівському містечку Городок Ягайлонський. Там Юньо своєю грою у військовій дружині та своєю вдачею „львівського хлопака" припав до вподоби полковникові, який був футбольним болільником. Після ректурського вишколу Юньо (так він оповідав) проводив більше часу на футбольному грищі, ніж у касарнях на військових вправах. Доброзичливий полковник давав йому дозвіл їздити до Львова й грати в лігових змаганнях „Україні". Ще сьогодні бачу в уяві стрункого, обстриженого „на гарбуза" Юня, який у 1938-39 роках кілька разів грав в дружині „Україні" на лівій помочі.

Впродовж 22-ох місяців совєтської окупації Львова Юньо працював на давньому місці, хоча назва „Маслосоюз" вже не існувала, але продукція масла не переривалась. „Україна" грала тепер як „Облспоживспілка" в совєтській місцевій лізі. Її противниками були новопосталі клюби, такі як „Спартак", „Динамо", „Піщевик", „Льокомотив", „Нова Зоря".

Юньо одружився з вродливою спортсменкою, яка свій національний характер формувала в рядах „Сокола-Батька", Стефою Гнатейко (28-го квітня 1940 року). Вони обоє творили тоді найкращу танцювальну пару на паркетах передвоєнної левандівської читальні, а згодом у „клюбі молоді", де за совєтської окупації майже щосуботи відбувалися незабутні „дансінґи".

В часах німецької окупації Галичини (1941-44) Юньо далі працював у „Маслосоюзі". С. Т. „Україна" тепер змагалось в українській лізі в системі Українського Спортового Союзу.

В часах воєнної еміграційної мандрівки він, разом з братом Олександром (Льньом) продовжували свою футбольну кар'єру в Словаччині, Австрії, Німеччині, Бельгії, Франції і Канаді. Цей епізод їхнього життя є цікаво та з великим хистом описаний у споминах „З футболом у світ" (Торонто, 1985 р.), автором яких є футболіст міжнародної кляси Олександер Скоцень.

Юньо і Стефа щасливо перебули всі не гаразди та невигоди еміграційних будніх в Европі і в 1952 році разом з маленькою, гарненькою донею Мотрею прибули до Канади. Поселились у Торонто. Тут Юньо ще два-три роки грав у „Тризубі" — клюбі з цією самою назвою, в якому він у Львові на Богданівці в роках 1933-34 ставив сові перші футбольні кроки.

В 70-их роках Осип, вже як пенсіонер, з дружиною перенеслися з Торонто до Вінніпеґу, щоб бути ближче дочки Мотрі Кидонь, зятя — професора Вінніпезького університету та двох внучок — Адріяни та Аркадії. Ми щоденідці зустрічались зі Скоценями в церкві, досить часто спілкувались у приватному житті. Гумор і „львівський балак" Юня були прикрасою кожного вечора. Його пікантні спомини про те, як читальняна духова оркестра під час українського Різдва ходила по Левандівці з колядою і зв'язані з цим різні пригоди та комічні ситуації, чи його переживання і спостереження на сцені в часі вистав „Тарас Бульба", „Невольник", „Назар Стодоля" або „Сватання на Гончарівці" — це своєрідні шедеври здорового українського гумору.

На жаль, це все уже минулось. Наша пам'ять про Осипа (Юня) Скоценя залишиться назавжди як про примірного чоловіка, батька, дідуся і прадідуся, свідомого українського громадянина, віруючу людину і спортсмена, який завжди старався перемагати, але вмів також з честю програвати.

На похорон Юня прибув з Торонто брат покійного Олександер Скоцень. В неділю, 26-го січня ц. р., після Панахиди ми оба стрінулись вперше після сімох років. Ми щиросердечно привітались. В наших очах сріблились непрошені сльозини... Після коротенької мовчанки Льньо потиху сумно сказав: „Н-і-і-ма Юня". „Н-іма" — тихо відповів я жалібним тоном...

Може, цей наш спільний салют дійшов до покійного Юня. Якщо так, то він його напевно зрозумів...

Роман Романович

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Манґеттен Кікерс СК — 3:1

В неділю, 23-го березня ц.р., перша футбольна дружина УСК розпочала весняну рунду розгривок за чемпіонат 11-ої дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку. Зустріч з клюбом Манґеттен Кікерс пройшла в швидкому темпі, в якій до перерви суперники тримали ініціятиву та відкрили конто голів — 1:0.

В другій половині футболісти УСК в більшості володіли м'ячем, виявляли більшу агресивність, завдяки чому чолові снайпери здобули три голі і цим самим запевнили перемогу. Успішними стрільцями цим разом виявилися Горіо (2) і Дунов. Після цієї перемоги УСК займає в показнику табелі ігор третє місце.

С.К.

УСВТ „Ч. Січ" — польські „Соколи" — 1:1

Цими футбольними змаганнями за чемпіонат Еліт-дивізії „Гарден Стейт Сакер Ліґ", Ню Джерзі, що відбулися 23 березня, „Ч. Січ" розпочала другу половину сезону. Зустріч з польськими футболістами, як завжди, пройшла цікаво і емоційно, в якій обидві дружини відзначилися непересічною завзятістю.

Першими конто голів відкрили польські футболісти в 30-ій хвилині, коли суддя за настрілений м'яч до руки оборонця господарів зарядив карний стріл. З цим вислідом закінчилася перша половина зустрічі. Після відпочинку і деяких змін в складі „Ч. Січі" господарі виявили більше ініціятиви і все частіше діяли на половині суперників. Ряд критичних акцій нападу „Ч. Січі" зуміла невтралізувати досвідчена оборона і воротар „Соколів". І все таки вирівняння — 1:1 — „Січовики" осягнули у 84-ій хвилині, коли з гарної акції Ґерулли-Лопеза Борецький здобув ефективного голя. Склад „Ч. Січі": Соколяк, Науменко, П. Паливода, Наполі, Лянґе-Вацлавський, Рондос, Миґало, Борецький, Серґіїв, Лопез, Тимотій, Лоренц. Провідники — М. Паливода, В. Боцвин-Головинський, тренер В. Ковальов.

УСВТ „Ч. Січ" (юначки) — Фейрфілд СК (юначки) — 4:3

Успішно розпочали рунду футбольного сезону футболісти „Ч. Січі", юначки 19-річні і нижче. 23-го березня вони відбули поїздку до міста Фейрфілд, де вислідом 4:3 вибороли перемогу з місцевими футболістами. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули вихованки Спортової Школи „Ч. Січі" Стефанія Дубанович (3) і Адя Гординська. Крім них в складі дружини юначок виступають: Н. Гординська, Паласія, Н. Дубович, Х. Ганяк, Я. Єнц, Е. Вагнер, О. Паливода, Л. Майорчак, Е. Мур, Л. Лопез, Е. Вагнер. Провідниця Г. Вислоцька, тренер Михайло Паливода.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Привезли до Львова Чашу Націй

Під цим наголовком появилася у Львівській газеті „Високий Замок" з 15-го лютого ц.р. вістка такого змісту:

„За вийнятком фігуристів та біятлоністів, представники інших видів зимового спорту рідко коли втішають нас нагородами у престижевих змаганнях. І ось приємна несподіванка: львівські саночники Євген Білоненко і Андрій Гітайло виграли Кубок Націй. Змагання ці складалися із шести етапів. Однак для визначення переможців бралися кращі результати на 4-ох етапах. Щоправда, перший етап наші саночники пропустили — до Франції, де починалися змагання, не було за що виїхати. Згодом у Латвії Білоненко і Гітайло були сьомими, а на етапі в Австрії — другими. На етап до Німеччини не поїхали — знову не мали коштів. Але на другий „німецький" етап гроші все ж знайшли. Тут львів'яни показали теж другий результат. І, нарешті, четвертими обидва закінчили на заключному етапі у Німеччині. У підсумку в львівського екіпажу перше місце і як нагорода — Чашу Націй. Ця перемога приємна ще й тому, що за віком Білоненко і Гітайло — юнаки, а змагалися з дорослими. На наступних сходинках п'єдесталу пошани німці і американці. У змаганнях за Чашу Націй брали участь й інші львівські саночники — на „двійці" Станіслав Весельський і Павло Войтович і в одномісних санях — Ольга Курик. Усі вони змагалися у когорті юнаків. Остаточний результат Весельського-Войтовича — четверте місце, Курик — одинадцяте.

Готували спортовців Зиновій Осташевський, який є старшим тренером збірної України, Степан Бандрівський і Світляна Жидкова. „Ці змагання ми розглядали як підготовку до чемпіонату світу, що від 17-го до 23-го лютого відбудеться в німецькому місті Обергоф — розповідає віце-президент Федерації санного спорту львів'янин Юрій Собота. — Однак на чемпіонат їхати немає за що, хоча нам потрібна не така й велика сума 1000-1500 марок. Щоправда, світ не без добрих людей — Українська Спортова Централя Америки і Канади (голова Мирон Стебельський) купила нам двоє саней — „двійку" і одномісні. А ще я додам, що всі наші саночники — вихованці колосовської школи „Беркут". Білоненко і Гітайло служать в армії і завдяки начальникові Спортового Клюбу Армії Вадимові Височину мають належні умови для підготовки до стартів".

Ярослав Пастернак

Підвищення в титулах шахістів

Недавно президент Федерації Шахів України проф. І. Бик повідомив, що Президентська рада ФІДЕ в лютому цього року затвердила Тетяну Василевич (Євпаторія) в званні міжнародного гросмайстра; Олега Березіна (Донецьке) затверджено в званні міжнародного майстра.

До звання міжнародного гросмайстра представлений Андрій Зонтах; до звання міжнародного майстра — Сергій Клименко, Руслан Пономарьов, Семен Поташник, Володимир Стукалов. Серед 23 шахістів, представлених до звання міжнародного майстра, 13-річний Руслан Пономарьов — наймолодший. Найближчий до нього за віком Олексій Глюшин з Росії, старший на 3 роки.

„СГ"

13 українських суддів обслуговуватимуть міжнародні змагання

Стало відомо, що цього року міжнародні футбольні зустрічі обслуговуватимуть 13 українських представників Федерації. Це арбітри — Василь Мельничук (Симферопіль), Сергій Татулян, Ігор Ярменчук (Київ), Валерій Онуфер (Ужгород), Ігор Гороженкін (Кіровоград); асистенти арбітрів — Ярослав Лемех, Роман Зань (Львів), Михайло Овчар (Калуш), Олександер Козаченко (Київ), Анатолій Олійник (Симферопіль), Віктор Звягінцев (Одеса), Володимир Югас (Ужгород), Ігор Терехов (Харків). Першими отримали призначення Ігор Ярменчук — Чашу чемпіонів Співдружності, та Василь Мельничук — Чашу меридіяну. Обидва арбітри на турнірах відсудили по дві гри і отримали схвальні відгуки про свою роботу.

О.Т.

ПОДІЇ

БАЛЬ З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд. — Пластовий Курінь „Буриверхи" влаштовує баль з презентацією дебютанток, який відбудеться тут у суботу, 3-го травня, в Reinassance Cleveland Hotel, Tower City Center, 24 Public Square. Грати-ме оркестра „Нове покоління" з Канади. За інформаціями слід телефонувати після 6-ої год. вечора, тел. (216) 642-8796.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"